

Bakgrund

Burundi vann självständighet från Belgien 1962 och har sedan dess präglats av strider mellan politiska eliter, stridigheterna har rört rätten till landområden och politisk makt. Konflikter mellan de två största folkgrupperna, Hutu som utgör 85 procent av befolkningen och Tutsi som är en minoritet på 14 procent, har legat i centrum för flertalet av de storskaliga konflikterna, den senaste mellan 1993 och 2006. I 25 år styrdes Burundi av Tutsidominerade militärregimer och Hutus var marginellt politiskt representerade.¹ När militärstyret väl var över, i och med valsegern för en pro-Hutu kandidat 1993 mördades han bara fyra månader efter att ha blivit president. Detta blev startskottet för det senaste inbördeskriget. Sedan 1998 har Hutus varit representerade i regeringen, men Tutsis har under större delen innehaft platserna som president och vicepresident.

De två Hutu rebellgrupper som varit mest aktiva i konflikten är PALIPEHUTU-FNL och CNDD-FDD. Båda grupperna har slagits sida vid sida med regeringen i Demokratiska Republiken Kongo. CNDD-FDD rapporterar även ha åtnjutit militärt stöd från både Kongo och Zimbabwe.² Något som har påverkat konflikten i Burundi i negativ riktning. Båda rebellgrupperna tilläts länge också ha baser i angränsande länder, vilket sedan 2001 blivit allt mindre vanligt. Upp emot 300 000 tros ha dödats i konflikten, merparten av dessa civila. I november 2006 rapporterades det att cirka 770 000 flyktingar från Burundi befann sig i Tanzania.³

Konflikten idag

Sedan 2003 ingår CNDD-FDD i regeringen. Regeringen styrs av organisationens förre ledare Pierre Nkurunziza, som vann de första demokratiska presidentvalen sedan inbördeskriget startade. Sedan 2005 utgörs regeringen av 60 procent Hutus och 40 procent Tutsis. National Liberation Forces (FNL) fortsatte dock sin krigsföring fram till dess att ett avtal om eldupphör skrevs under i september 2006, i samtal där Sydafrika medlade. Efter att avtalet slöts var läget i landet lugnt men avtalet ses som alltför vagt och för lite inriktat på FNL:s politiska krav. Förhandlingar mellan regeringen och FNL återupptogs i juni 2007 men inga framsteg gjordes då förtroendet mellan de två parterna är litet. FNL indikerade att man vill ingå

i en framtida regering, men hittills har samtalen främst fokuserats på olika säkerhetsgarantier.⁴ Försvarande omständigheter är också att rebellgruppen är uppdelad i två fraktioner, varav en fortfarande vill se militär lösning på konflikten. FN avslutade i februari 2007 sitt fredsbevarande uppdrag i landet och ska i stället helt fokusera på återuppbyggnad av landet.

Burundis regering undertecknade i maj 2008 ett avtal om vapenvila med landets sista aktiva rebellgrupp FNL. Därigenom skymtas nu ett slut på det inbördeskrig som varat i 15 år och krävt mer än 300 000 liv. Även om positiva framsteg har gjorts är osäkerheten om framtiden stor. Landet präglas av politisk instabilitet och utmaningen att integrera de över 10 000 före detta FNL-soldaterna i armén och omvandlingen av FNL till ett politiskt parti är bara några av de problem Burundi brottas med. Dessutom är de bakomliggande orsakerna till konflikten ännu olösta samtidigt som ett stort antal vapen finns i omlopp. Burundi är ett av världens fattigaste länder och står inför många utmaningar. Inbördeskrigets skugga vilar fortfarande över landet och ekonomin är svag.⁵ Men avtalet om vapenvila är förhoppningsvis ett steg i rätt riktning för att fria och rättvisa val ska kunna hållas 2010.⁶

Hur kan konflikten lösas?

- FNL bör som en del av fredsavtalet ges plats i en ny regering då detta ökar chanserna för att ett fredsavtal överhuvudtaget kommer skrivas under och implementeras. Detta bör dock ske under förutsättning att FNL-soldater avväpnas och/eller integreras i den nationella armén, samt att man upphör med plundringen av civila. FNL bör också ges möjligheten att reformera sig till ett politiskt parti så att det politiska missnöje som finns kan kanaliseras i icke-militära metoder
- För att konflikten ska kunna lösas långsiktigt krävs det att regeringen fokuserar och intensifierar sitt arbete på att utjämna skillnader mellan folkgrupperna i landet. Trots att förbättringar har gjorts, så som större politisk representation för Hutus, är det en lång väg att gå och man kan inte riskera att missnöje uppstår igen.

Vad bör Sverige och andra internationella

aktörer göra?

- FN bör återinföra sitt fredsbevarande uppdrag i landet så snart som möjligt. Då freden är mycket bräcklig behövs alla möjliga säkerhetsgarantier för att parterna ska kunna fortsätta fredsförhandlingarna och till slut också kunna implementera det man kommer överens om. Ett FN-uppdrag bör också se till att alla de människor som tvingats lämna Burundi kan återvända under säkra förhållanden.
- Det nyupptagna ekonomiska samarbetet mellan Burundi, DR Kongo och Rwanda, vid namn Great Lakes Countries Economic Community (CEPGL), bör tillsammans arbeta för att skapa större säkerhet i regionen, bland annat genom att garantera att man inte kommer stödja rebellgrupper i varandras land. Då risken är stor att eventuella våldsamheter spiller över gränserna blir resultatet av detta samarbete än viktigare.
- Sveriges regering har i och med den nya utvecklingspolitiken fastslagit att Burundi är ett av de länder i konfliktsituation som ska kunna erbjudas hjälp.⁷ Sverige bör därmed kunna bidra med personal till fredsuppdrag samt ekonomiskt och kunskapsmässigt stödja återuppbyggnaden av landet. Då de civila drabbats hårdast av denna konflikt är behovet av kraftfull återuppbyggnad väldigt stort.

Fotnoter

¹ International Crisis Group: http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?action=conflict_search&l=1&t=1&c_country=20

² Uppsala Conflict Data Program: <http://www.pcr.uu.se/database/conflictSummary.php?bcID=11>

³ International Crisis Group: http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?action=conflict_search&l=1&t=1&c_country=20

⁴ <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=74033> 773548

⁵ Regeringskansliet <http://www.sweden.gov.se/sb/d/2574/a/75197>

⁶ <http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?a=773548>

⁷ Utrikesdepartementet, "Ett fokuserat bilateralt utvecklings-samarbete", <http://www.regeringen.se/content/1/c6/08/66/07/365febc3.pdf>